Rändajaile. Kihelkonda pääseb kõige hõlpsamini Elva raudteejaamast, kust liikuda põhja poole piki Soova-Kavilda ürgorgu läbi kogu kihelkonna kuni Emajõe äärde Reku peatuskohani. Soovitatava rännaku üksikasjalisem kava oleks järgmine:

Elva raudteejaamast läbi metsa, Verevi ja Väikejärve vahelt (sandur-ala nõmmetaimestikuga!) üle Palu mõisa ja Majala küla Soova külasse (9.3 km), missuguse tee ulatusel liigume kogu aeg mööda Soova ürgoru pahemat veeru ja võime jälgida selle järk-järgulist sügavamaks ning järsuveerulisemaks muutumist. Soova ümbruses on märgata devooni aluspõhja lähedust, mida näitab maapinna punakas värv. Ürgoru veerudes tuleb paiguti aluspõhja paljastusi nähtavale. Soovalt edasi mööda ürgoru lääneveeru üle Kobilu mõisa (kõrge Ilusmägi oru veerul!) kuni Mõisanurme külani (9.2 km), kust Sibula veski kohalt üle ürgoru lammi ja Kavilda oja (oru kõrged veerud, lisaorud, aluspõhja ja kvartäärkatte paljastused!) Härjanurme ning Võsivere külasse (5 km), soovi korral ka Keeri järve äärde, kuhu on Võsiverest 2.1 km. Võsiverest ringkäigul üle Ridaküla ja Ulila mõisa Viljandi-Tartu maanteele Kaimi küla kohal (5.8 km), mil tutvume Puhja kihelkonna põhjaosale iseloomulise lainja maastikuga. Siit maanteed kaudu tagasi üle ürgoru Kavilda vene kirikust mööda, Puhja (5.7 km). Sellel teel pöörame tähelepanu rohkearvulisist sälkorgudest lõhestatud ürgoru lääneveeru peale (nn. Kavilda mäed), ja Kavilda ning Puhja vahel läheme üle kõrgema kühma (absoluutne kõrgus 76 m), millelt avaneb avar vaade üle kihelkonna põhjaosa. Viimati Puhjast üle Võllinge ja Porinurme küla Reku peatuskohale Emajõe ääres (6.8 km), kust pääseme laevaga Tartu. Rännaku kogupikkus ühes kõrvalkäiguga Keeri järve äärde — 46 km.

Kihelkonna lõunaosale iseloomulise viirulise maastikuga tutvumiseks on soovitatav teha vähem ringkäik Elva jaamast alates üle Palu, Majala, Soova, Ängu, Lembevere (tüübilised ahelkülad!) ja Konguta ning Käo mõisa kaudu Elva tagasi. Ringkäigu pikkus — 26 km.

Kirjanduslised allikad. Stryk, L. v.: Beiträge zur Geschichte der Rittergüter Livlands I, Dorpat 1877. — Hagemeister, H.: Materialien zu einer Geschichte der Landgüter Livlands II, Riga 1837. – Mühlen, L. v. zur: Zur Geologie und Hydrologie des Wirtsjerw-Sees. Abh. d. preuss. geolog. Landesanstalt. Berlin 1918. – Paucker, M. G.: Vermessung des Embachs, seines Laufes und seiner Profile, im Sommer des Jahres 1808. Dorpat 1855. — Kaartidest I-verstaline topograafiline kaart.

Arhiivid. Mainimisväärilist arhiivi kihelkonnas ei ole. Puhja kiriku arhiiv on 1912. a. suuremalt osalt ära põlenud (on üksikuid dokumente ja raamatuid, alates 1650. aastast).

[**Kaastöölised:** Üliõpil. H. Johanson (kogunud andmeid talude ostuaja kohta Tartu-Võru Rahukogus); üliõp. H Moora (ptk. „Muinasjäänused"); talupidaja K. Norman (korrektuuri lugenud ja parandusi teinud); Puhja köster R. Peerna (andmeid koolide ajaloo kohta), üliõp. K. Piilberg (kogunud 1921. a. suvel Koduuurimise Toimkonna stipendiaadina andmeid); üliõp. H. Rumma (kihelkonna kaart); mag. geogr. J. Rumma (ptk.-d „Arvustik" osalt, „Kirikud, surnuaiad", kartomeetrilisi andmeid, toimetustöö); õpetaja S. Sütt (käsikirjas parandusi teinud); mag. geogr. A. Tammekann (ptk-d „Asend", osalt „Arvustik", „Loodus", „Inimene" ja „Rändajaile"); üliõpil. L. Viil (Ulila vald); üliõp. E. Witoff + (päevapildid); üliõp. J. Õunapuu (ptk-d „Ajalugu", „Koolid" ja „Mõisad".]